

POSTANOWIENIE

Dnia 11 marca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku Narodowego Banku Polskiego
przy uczestnictwie Syndyka masy upadłości Spółdzielczego Banku [...] w . w
upadłości likwidacyjnej, T. G.
i L. spółki z o.o. w W.
o zmianę wpisu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 marca 2020 r.,
na skutek skarg kasacyjnych uczestników T. G. i L. spółki z o.o. w W.
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 18 marca 2019 r., sygn. akt XXIII Ga (...),

- 1) odmawia przyjęcia do rozpoznania obu skarg kasacyjnych uczestników postępowania,**
- 2) zasądza od skarżącego T.G. i od skarżącego L. spółki z o.o. w W. na rzecz wnioskodawcy kwoty po 360,- (trzysta sześćdziesiąt) złotych od każdego z nich, z tytułu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 marca 2019 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację uczestnika T. R.G. od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 20 marca 2018 r., którym została dokonana zmiana wpisu w rejestrze zastawów, przez wykreślenie zastawnika Spółdzielczego Banku [...] w W. i wpisanie jako zastawnika Narodowego Banku Polskiego. Swoje rozstrzygnięcie Sąd pierwszej instancji oparł na podstawie art. 323 k.c. oraz przepisach ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów. Stanowisko Sądu Rejonowego co do ustaleń faktycznych i ocen prawnych podzielił Sąd Okręgowy.

Wniesione zostały dwie, niemal tożsame skargi kasacyjne uczestników postępowania: T. G. i L. spółki z o.o. w W.. Skarżący zarzucili Sądowi Okręgowemu w zaskarżonym w całości postanowieniu Sądu Okręgowego naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (dalej jako u.z.r.r.z.), odnośnie do art. 3 ust. 2 pkt 2 i 3 przez dokonanie wpisu na wniosek wnioskodawcy na podstawie dołączonej umowy o przelew wierzytelności na zabezpieczenie, w sytuacji, gdy jej treść nie spełniała minimalnych wymagań stawianym dokumentom, mogącym być podstawą wpisu w rejestrze zastawów; art. 39 ust. 1 tej ustawy przez błędne przyjęcie, że podmiot wskazany jako zastawnik ma jakikolwiek tytuł prawny do wierzytelności zabezpieczonych zastawem rejestrowym. Skarżący wniesli o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, względnie po uchyleniu tego postanowienia orzeczenie co do istoty sprawy, wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania.

W odpowiedzi na obie skargi kasacyjne wnioskodawca Narodowy Bank Polski wniósł o odmówienie przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania, ewentualnie ich oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Obie skargi kasacyjne nie mogły zostać przyjęte do rozpoznania ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie obu skarg kasacyjnych wskazano na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, polegającego na zapytaniu, czy z art. 3 ust. 2 u.z.r.r.z. należy wywodzić obowiązek spełnienia wymagań wymienionych w tym przepisie do wszelkiego rodzaju umów mających za przedmiot zmianę zastawu oraz umów, z których wynika nabycie wierzytelności zabezpieczonej zastawem rejestrowym.

Pełnomocnik reprezentujący skarżących w obu skargach kasacyjnych nie zauważył, że w orzecznictwie i poglądach doktryny od dawna jest znane i utrwalone stanowisko odnośnie do uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w sytuacji, w której art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga odrębnego umotywowania tego wniosku, niezależnie od argumentów prawnych dotyczących podstaw samej skargi.

Wynika to z tego, że skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia prawomocnego orzeczenia sądowego, nie jest on kierowany do trzeciej instancji sądowej, chcąc więc osiągnąć skutek należy w uzasadnieniu wniosku przekonać Sąd Najwyższy do wystąpienia przynajmniej jednej z czterech przesłanek, określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Wprawdzie pełnomocnik nie powołuje się na żadną podstawę prawną, ale można się domyśleć, że w tym wypadku chodzi o przesłankę wskazaną w pkt 2, tzn. że występuje potrzeba wykładni wymienionego we wniosku przepisu u.z.r.r.z. jako budzącego wątpliwości, jak piszą skarżący „co do jego właściwego stosowania”. Chodzi o to, czy przepis ten powinien być rozumiany w ten sposób, że wymagania w nim zawarte mają „również zastosowanie [do] wszelkiego rodzaju umów, z których wynika nabycie wierzytelności zabezpieczonej zastawem rejestrowym”.

Niestety, na tym kończy się część merytoryczna uzasadnienia wniosku, a jest jedynie jeszcze akapit podkreślający, jak ważna jest odpowiedź na postawioną wątpliwość interpretacyjną. Należy zatem przypomnieć, że na gruncie powszechnie znanego orzecznictwa Sądu Najwyższego i piśmiennictwa prawniczego jest od dawna wiadome, iż w uzasadnieniu wniosku składanego na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. winno się przeprowadzić szczegółową, profesjonalną analizę przepisu, którego wykładnia budzi wątpliwości, dowieść, że są one istotne i dotąd były rozstrzygane w orzecznictwie wcale albo zadowalająco. Odnieść się również należy do poglądów doktryny, a następnie przedstawić swój punkt widzenia, wykazując ponadto przydatność udzielenia odpowiedzi dla rozpoznawanej sprawy oraz dla innych spraw o podobnym charakterze. Nie wystarczy tylko o tym w jednym zdaniu zapewniać.

Skarżącym znane jest stanowisko Sądu Najwyższego w analogicznych sprawach, nawet z udziałem tych samych stron. W stosownych postanowieniach Sąd Najwyższy zawarł już odpowiednią argumentację, zależną od tego, czy we wniosku skarżący powoływali się na pkt 1, czy na pkt 2 art. 398⁹ § 1 k.p.c., czy też na oba te punkty razem (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2019 r. I CSK 413/19, z dnia 16 października 2019 r. I CSK 138/19, z dnia 20 września 2019 r. I CSK 117/19, z dnia 21

grudnia 2017 r. II CSK 502/17, wszystkie nie publ.). Mimo to, w obecnej, już kolejnej skardze kasacyjnej, we wniosku o jej przyjęcie, nadal zabrakło prawidłowego uzasadnienia.

W tym stanie rzeczy należało na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. orzec jak w postanowieniu, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 520 § 3 w związku z art. 398²¹ k.p.c.

jw